



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

ELŐTERJESZTÉS

**Jenő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. augusztus 14-én 8:00 órakor tartandó nyílt alakuló ülésére**

Tárgy: Tájékoztató az önkormányzati képviselőkre vonatkozó méltatlansági szabályokról
Előterjesztő: dr. Pahola Tünde jegyző
Előkészítő: dr. Pahola Tünde jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Az alábbiakban tájékoztatom Önöket az önkormányzati képviselőkre irányadó méltatlansági szabályokról:

A méltatlanság formai szempontból új jogintézménye az önkormányzati képviselőkre, polgármesterekre vonatkozó szabályoknak, ám tartami szempontból összekapcsolható az összeférhetetlenséggel, tekintettel arra, hogy lényegüket tekintve „egy töről fakadnak” továbbá a következményeket tekintve is több hasonlóság van közöttük.

Alapvetően a méltatlansági helyzetek is a képviselői megbízatás közbizalmi jellegéhez kötődnek. Eltérés jelent azonban, hogy az összeférhetetlenség esetében az a jellemző, hogy az érintett képviselő végső soron maga döntheti el, miként szünteti meg a jogellenes helyzetet (vagyis megszünteti az összeférhetetlenség okát vagy lemond képviselői megbízatásáról). A méltatlanság eseteiben a képviselő konkrét, többnyire tudatos cselekménye okozza a „méltatlan” helyzetet, amelynek bekövetkezte után az önkormányzati képviselő mozgástere már korlátozott (legfeljebb képviselői megbízatásáról tud lemondani), viszont a képviselő-testületnek döntési kötelezettsége keletkezik: határozatával meg kell szüntetnie a képviselői megbízatást.

A méltatlanságot megalapozó esetköröket az Mötv. 38. § (1) bekezdése tartalmazza az alábbiak szerint:

1. Mötv. 38. § (1) bek. b) pont szerinti szándékos bűncselekmény miatti jogerős szabadságvesztés

„38. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,

b) akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélték;”

Az egyik eset tehát az, amikor a képviselőt szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélik. Ami ezzel kapcsolatban ki kell emelnünk: a méltatlanság megállapítása szempontjából nem releváns, hogy a képviselő büntettet vagy vétséget követett el, a lényeges,



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

hogy azt szándékosan követette el, valamint, hogy azt jogerős ítélet állapította meg. Azt is meg kell említenünk, hogy amennyiben az ítéletben letöltendő szabadságvesztés szerepel, de annak végrehajtását felfüggesztik, nem befolyásolja a méltatlanság fennállását.

E törvényhely alapján a következő feltételek szükségesek a méltatlanság kimondásához:

- jogerős ítélet,
- a jogerős ítéletnek a polgármesteri (képviselői) tisztség (megbízatus) fennállása alatt kell megszületnie (nem a bűncselekmény elkövetésének időpontja a mérvadó),
- kizárólag szándékos bűncselekmény alapozza meg a méltatlanságot,
- szabadságvesztés büntetés kiszabása esetén lehet kimondani (nem szükséges végrehajtandó szabadságvesztés büntetést kiszabni, a felfüggesztett is „elég”).

2. Mötv. 38. § (1) bek. d) pont szerinti köztartozás

„38. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,

d) akinek az állammal, önkormányzattal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezi;”

A méltatlanság egy másik esetének lényege a köztartozás huzamos fennállása. Általános társadalmi elvárás, hogy akinek a helyi közügyekre igen jelentős befolyása van, annak ne állhasson fenn tartósan köztartozása. Méltatlanná válik tisztségére az a képviselő, akinek az állammal, önkormányzattal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezi. A köztartozás tekintetében a jogalkotó nem kívánta szabályozni a köztartozás létrejöttének időpontját. Az keletkezhetett a képviselővé választást megelőzően, vagy azt követően. A méltatlansági ok akkor áll be, ha a köztartozás a képviselői megbízatus alatt jogerősen fennáll, és az erről szóló értesítést követően a képviselő a fizetési kötelezettségének a törvényi hatvan napos határidőben nem tett eleget (kivéve a részletfizetési vagy fizetési halasztás esetét).

Fontos követelmény, hogy a köztartozás fennállása (illetve az, hogy az érintettnek nincs köztartozása) ellenőrizhető legyen. Ennek biztosítására szolgál az Mötv. 38. § (4) bekezdésében foglalt szabályozás, mely szerint az önkormányzati képviselő megválasztásától számított harminc napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott köztartozásmentes adózói adatbázisba. (Mötv. 38. § (4) bekezdés első mondat)



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

A köztartozásmentes adózái adatbázis

A köztartozásmentes adózái adatbázis az állami adóhatóság honlapján található közhiteles nyilvántartás és annak igazolására szolgál, hogy az érintettnek nincs adó-, vám-, vagy illetve más köztartozása, elévülési időn belül hiányzó bevallása, behajthatatlanság címen nyilvántartott, de el nem évült tartozása.

Az adatbázis nyilvános, ezért ahhoz bárki – így a képviselő/polgármester, a képviselő-testület és a kormányhivatalok tagjai is – szabadon hozzáférhetnek.

Az adatbázisba történő felvétel kérelmezése az alábbiak szerint történik:

Az adatbázisba történő felvételt a képviselő/polgármester a kizárólag elektronikus úton benyújtható KOMA nyomtatványon kérheti.

A bejelentkezéshez tehát Ügyfélkapu szükséges, amelyen keresztül az adózó egyedileg azonosított módon, biztonságosan léphet kapcsolatba az elektronikus szolgáltatást nyújtó közigazgatási szervekkel.

Az Ügyfélkapu regisztráció személyesen elvégezhető:

- a Kormányhivatal bármely járási (fővárosi kerületi) hivatalában, vagy a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalánál (KEK KH; 1133 Budapest, Visegrádi u. 110.), valamint
- az állami adóhatóság központi ügyfélszolgálatain, a vármegyeszékhelyeken, valamint Budapesten (1096 Budapest Vaskapu u. 33-35.; 1134 Budapest Dózsa György út 128-132.; 1144 Budapest Gvadányi u. 69.); illetve
- Magyarország diplomáciai, konzuli képviseletein.

A KOMA nyomtatvány a www.nav.gov.hu honlapról, az alábbi linken közvetlenül letölthető:

http://nav.gov.hu/nav/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/kerelmek/koma.html

Az elektronikus beküldés az ÁNYK (általános nyomtatványkitöltő program) használatával automatikusan teljesül.

A beküldést az ügyfélkapura visszaküldött eBEV elfogadó nyugtával tudja hitelesen igazolni, valamint ezzel győződhet meg a beérkezés (NAV általi befogadás) tényéről is.

A tárgyhónap utolsó napjáig beérkezett kérelem alapján legkorábban a beadást követő hónap 10. napjáig lehet bekerülni az adatbázisba, abban az esetben, ha a kérelmező a felvételi feltételeknek megfelel.

Az adatbázisba történő felvétel kérelmezése nemcsak a képviselők számára előírás, hanem a nem képviselő bizottsági tagok, valamint a polgármesterek esetében is.



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

Hangsúlyozandó, hogy a NAV csak a hozzá kérelemmel forduló személyek tekintetében köteles az adatnyilvántartásba-vételi eljárást lefolytatni, illetve a feltételeknek való megfelelés esetén a nyilvántartásba-vételről a kérelmezőnek igazolást kiadni. A NAV nem felelős sem a kérelem benyújtásáért, sem az adatbázisba való felvételről szóló igazolás kellő határidőben történő megszerzéséért. Nincs a képviselő tekintetében erre irányuló felszólítási és egyéb kötelezettsége. A képviselő felelős az Mötv.-ben számára előírt határidő megtartásáért, és az igazolásnak a képviselő-testület részére történő átadásáért.

A gyakorlatban ez az igazolásnak a képviselő-testület által az összeférhetetlenségi ügyek vizsgálatával megbízott bizottságnak (továbbiakban: bizottság) történő benyújtásával történik.

Amennyiben erre nem került sor, úgy a bizottság feladata, hogy határidő tűzésével felhívja a képviselőt a kötelezettsége teljesítésére. Ha a képviselő a felhívásnak sem tesz eleget, a bizottság az Mötv. 38. § (5) bekezdése, valamint az itt hivatkozott 37. § (2)-(7) bekezdése alapján lefolytatja a méltatlansági eljárást (meghallgatja a képviselőt, adatokat szerez be, stb.), és erről előterjesztésben tájékoztatja a képviselő-testületet. Amennyiben beigazolódik, hogy a képviselőnek köztartozása áll fenn, a bizottság kezdeményezi a méltatlanság megállapítását. Ha köztartozás fennállta nem igazolható, abban az esetben a bizottság az igazolás benyújtásának elmulasztása miatt az Mötv. 33. §-a alapján a képviselő-testületnél indítványozhatja a képviselő tiszteletdíjának, költségterítésének megvonását. A testület az ezzel kapcsolatos döntésével egyidejűleg megfelelő határidő meghatározása mellett kötelezheti a képviselőt az igazolás bizottságnak történő bemutatására.

Az adatbázisba felvett adózókra vonatkozóan az állami adóhatóság minden hónap utolsó napján ellenőrzi a felvétel feltételeinek való megfelelést. Amennyiben hiányosság nem állapítható meg, az adatbázisban történő folyamatos szereplés biztosított.

Abban az esetben, ha a vizsgálat során megállapítást nyer, hogy az adózó már nem felel meg a feltételek valamelyikének, az adóhatóság törli a köztartozásmentes adózói adatbázisból, és erről értesítő levelet küld az adózó számára, megjelölve azt, hogy mely körülmények eredményezték az adatbázisból való kizárását. Törlés esetén köztartozásmentes adózói adatbázisba történő felvétel a kérelem ismételt benyújtásával kérhető. (Érdemes tudni, hogy a törléssel kapcsolatos észrevétel az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül terjeszthető elő. A 8 napos benyújtási határidő elmulasztása elutasító határozat meghozatalát eredményezi. Az adózói észrevételben foglaltakat az adóhatóság 8 napon belül vizsgálja ki. Amennyiben az észrevételben foglaltak alapján az adózó az adatbázisba való felvétel feltételeinek megfelel, úgy a köztartozásmentes adózói adatbázisba pótlólag felveszi. Amennyiben az adózó az észrevétel alapján sem kerülhet vissza az adatbázisba, az adóhatóság elutasító határozatot hoz. Ez esetben a köztartozásmentes adózói adatbázisba történő felvétel iránt újabb kérelmet kell benyújtani.)

Az Mötv. a fentiekkel összhangban kötelező feladatot határoz meg az adóhatóság számára. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, amelyről írásban értesíti a képviselő-testületet és a kormányhivatalt. (Mötv. 38. § (4) bekezdés harmadik mondat) Ezen értesítés természetesen még nem jelenti eleve a méltatlan helyzet beálltát, de mindenképp külön vizsgálatot igényel.

Mi a teendő, ha a képviselő/polgármester nem szerepel az adatbázisban?

A képviselő/polgármester ellenőrizze az ügyfélkapu tárhelyen az eBEV elfogadási nyugta dátumát

- ha nincs eBEV elfogadási nyugta, be kell adni a KOMA nyomtatványt,
- ha van eBEV elfogadási nyugta, és az a tárgyhónapot megelőző hónap utolsó napját megelőző dátumot tartalmaz, akkor ellenőrizze, hogy adószámon vagy adóazonosító jel feltüntetésével kérte a felvételét az adatbázisba.

A képviselő/polgármester ellenőrizze az ügyfélkapu tárhelyen a kapott értesítéseket

- ha hiánypótlásra felszólító levelet kapott, akkor pótolni kell a hiányosságokat, melynek teljesítése esetén a következő havi adatbázisba újrajelentkezés nélkül visszakerülhet,
- ha törlésről szóló értesítést kapott, pótolni, rendezni kell a feltárt hiányosságokat, majd újra kell jelentkezni a KOMA nyomtatvány beadásával.

Amennyiben nem található értesítés az ügyfélkapu tárhelyen, pedig a KOMA nyomtatvány leadása megtörtént, vagy a tárhelyre helyezett értesítés tartalmával a képviselő/polgármester nem ért egyet, reklamációjával az adózó az illetékes adóigazgatóság (magánszemély esetében lakóhely szerint, egyéni vállalkozó esetében a székhely szerint illetékes adóigazgatóság) ügyfélszolgálatához fordulhat.

A köztartozásmentes adózói adatbázisról részletes általános tájékoztatás az adóhatóság internetes oldalán található. (www.nav.gov.hu)

3. Mötv. 38. § (1) bek. e) pont szerinti a felszámolás során ki nem elégített követelések

„38. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízását,

e) akinek a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezései alapján a felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság jogerősen megállapította a felelősségét és a bírósági határozat szerinti helytállási kötelezettségét nem teljesítette;”

Az előző ponthoz hasonló rendelkezéseket tartalmaz ez a méltatlansági eset is, ám itt nem az állammal szembeni köztartozásról van szó, hanem a gazdasági életben történő tevékenység keretében elvárható jogszerű magatartásról. E méltatlansági esetköröknél is látszik, hogy a jogalkotó alaposan megfontolva több feltételt is meghatározott (csak a felszámolás során ki nem elégített követelések, jogerős bírói döntés, felróhatóság a mulasztás tekintetében) annak érdekében, hogy valóban csak a tényleges és szándékos mulasztás legyen számonkérhető a képviselőtől.



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

4. Mötv. 38. § (1) bek. f) pont szerinti a bírósági döntés végrehajtásának akadályozása

„38. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,

f) aki a vele szemben megindított bírósági eljárást lezáró jogerős bírósági döntés végrehajtását akadályozza, vagy azt neki felróható módon elmulasztja;”

A bíróságok döntései, azok végrehajtása valamennyi állampolgár, államigazgatási vagy önkormányzati szervre nézve kötelező. A jogalkotói rendelkezés ennek elmulasztását „szankcionálja” a méltatlansági eset vonatkozásában. Az előző két esethez képest a „végrehajtását akadályozza” kitétel okozhat a jogalkalmazásban bizonytalanságot, mivel a testület által lefolytatott méltatlansági eljárás során kérdésként merülhet fel, hogy az „akadályozást” kinek és mi alapján kell megítélnie. Ebben az esetben nem elegendő az, ha a testület úgy vélekedik, hogy a képviselő bizonyos cselekedetei kimerítik ezt a fogalmat, hanem azt lehetőleg konkrét bizonyítékkal, dokumentáltan, tényekkel kell alátámasztania.

5. Mötv. 38. § (1) bek. g) pont szerinti összeférhetlenségi ok elhallgatása

„38. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,

g) aki a 36. §-ban szabályozott összeférhetlenségi okot nem hozza a képviselő-testület tudomására.”

Ez a méltatlansági eset lényegében az összeférhetlenség megállapításának egyféle biztosítéka, hiszen az a képviselő, aki tudja, hogy összeférhetetlen helyzetben van, és ennek ellenére ezt nem hozza képviselő-testület tudomására, az ezáltal méltatlanná (is) válik. A jogalkotói cél, hogy ne lehessen hosszabb ideig eltitkolni az összeférhetetlen helyzet fennállását. A szabályozás lényege, hogy ebben az esetben a képviselő a korábban eltitkolt összeférhetlenségi okot szünteti meg és mandátumát megtartja, viszont a testület méltatlansági ügyben hozott döntése alapján mégis megszünteti megbízatását. Fontos, hogy aki bizonytalan annak megítélésében, hogy valóban összeférhetetlen helyzetben van-e, inkább jelezze dilemmáit, így mód van a kérdés tisztázására akár összeférhetlenségi eljárás keretében. Arra ugyanis nem lehet hivatkozni, hogy a képviselő nem volt tisztában azzal, hogy az adott pozíció, megbízatás összeférhetetlen a tisztséggel, mert a törvényszöveg lényegében objektív felelősséget állapít meg. Így nincs relevanciája annak, hogy az érintett szándékosan nem tájékoztatta a képviselő-testületet, vagy azért mulasztott, mert nem volt tisztában a törvényi szabályozással.



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

Azt, hogy a méltatlanság jogintézménye érvényesüljön, a jogalkotó több garanciális eljárási szabály előírásával kívánja biztosítani, amelyeket részletesen az Mötv. 38.§ (2) – (4) bekezdései tartalmazznak. Ezek közül az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

6. Mötv. 38. § (2) - (4) bek. g) pont szerinti tájékoztatási kötelezettség

„(2) Az önkormányzati képviselő köteles az (1) bekezdés a)–g) pontjában foglaltakról, a jogerős ítélet kézhezvételétől vagy az (1) bekezdés d) és e) pontjában foglaltak beálltától számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet és a kormányhivatalt

(3) A büntetőeljárásról szóló törvényben foglaltakra figyelemmel az eljáró bíróság az önkormányzati képviselő bűnösségét megállapító jogerős ítélet meghozataláról haladéktalanul tájékoztatja a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

(4) Az önkormányzati képviselő megválasztásától számított harminc napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott köztartozásmentes adózói adatbázisba (a továbbiakban: adatbázis). Az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvételére irányuló kérelme benyújtásának hónapját követő hónap utolsó napjáig köteles a képviselő-testületnél igazolni az adatbázisba való felvételének megtörténtét. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, amelyről írásban értesíti a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.”

Az Mötv. a méltatlan helyzetek mielőbbi feltárása céljából tájékoztatási kötelezettséget ír elő, amely szerint a képviselő köteles a méltatlansági ok – a jogerős ítélet vagy a tényhelyzet – beálltától számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet és a kormányhivatalt. A rövid határidő és a kormányhivatal egyidejű tájékoztatása egyrészt a jogbiztonságot, másrészt a helyzet gyors, mielőbbi rendezésének lehetőségét szolgálja.

Szintén garanciális szabály, csak a másik – ítélkezői – oldalról szolgál biztosítékul az, hogy a bíróság az önkormányzati képviselő bűnösségét megállapító jogerős ítélet meghozataláról haladéktalanul tájékoztatja a képviselő-testületet és a kormányhivatalt.

A köztartozás tekintetében a törvény előírja, hogy a képviselő a megválasztásától számított harminc napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott köztartozásmentes adózói adatbázisba. Az adatbázisba történő felvételre irányuló kérelme benyújtásának hónapját követő hónap utolsó napjáig köteles a képviselő-testületnél igazolni az adatbázisba történő felvételének megtörténtét. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, és erről írásban értesíti a képviselő-testületet és a kormányhivatalt. Ez önmagában természetesen nem jelenti a méltatlan helyzet fennállását, de jelzésértékű a testület és a kormányhivatal számára.



ÚRHIDAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL JEGYZŐJE

Jenői kirendeltség
8146 Jenő, Batthyány u. 53.



06-22-590-004

e-mail: jegyzo@urhida.hu

Jenő, 2025. augusztus 7.

Tisztelettel:

dr. Pahola Tünde s.k.
jegyző